

lehet mások árán egyedül élni, el kell szenvednünk egymást: nemcsak tudomásul venni, hogy más is van a világon, hanem örülni annak, hogy a másik van és hozzá segíteni élete kiteljesedéséhez a szeretetben. Mert „nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.”

Jézus barátainak nevezte tanítványait, s így általa egymás barátaivá lehettek, éppen a szeretet áldozatának megtapasztalása által. Remélni szeretnénk, hogy minket, késői tanítványokat, mai egyházakat is érdemesít erre az elnevezésre. Mert ő az az élő egység, amelyből minden különbség táplálkozik, de amelyben a különbség földi ereje elvész, csak az marad meg belőle, ami isteni: az egyéniség szabadsága és az örök szeretet.

Ezt az egységet: a szeretetben egymásra talált egyházak testvériségét munkálta és szolgálta egyházunk megalapítása óta. A ma feladata sem lehet más, hiszen ez a jövő útja. Nem a hit egysége, hanem a szeretet közössége. Ezt munkálja bennünk a mi egy Istenünk, a mindeneknek Atyja, ezért erre tesszük fel életünket és szolgálatunkat. Ámen.

SZABÓ ZOLTÁN

ÁBRAHÁM ALKUJA

1Móz 18,32

Pünkösöd ünnepének eseményei kizárólag az Újszövetséghez kapcsolódnak. Lukács evangélista - a reá jellemző - részletességgel, pontossággal és szemléletességgel örökítette meg az eseményeket. Olvasva a tudósítást, magunk elé tudjuk képzelni az apostolokat, akik „egyakarattal együtt valának”, halljuk a „sebesen zúgó szélnek zendülését”, látjuk a „kettős tüzes nyelveket”, látjuk a tömeget, amely egybegyűlve figyel valamire, vár valamit, a szót, amely elhagyja az apostolok ajkát. Fölmagasodik előttünk Péter alakja, aki prédikálni kezd, mert érzi, hogy ezt kell tegye. Körülnéz és látja az összegyűlt sokaságot, eszébe jut a régen hallott felhívás: „Amit néktek a sötétben mondom, a világosságban mondjátok; és amit fülbe sűgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek.” (Mt 10,27). Felismeri és cselekedettel igazolja, hogy ez a hívás számára kötelesség. Meglátja az embereket, akik várják, akik igénylik, akiknek szükségük van szavaira, tanítására, az evangéliumra. Szükségük van a biztatásra, a bátorításra, a reménységre, arra, hogy valaki célt, értelmet adjon életüknek és összefogja őket, felelősséggel, egy közösségbe, amelyben érezhetik, hogy nincsenek egyedül, hogy nem számkivetettek, hanem mellettük van az embertárs, a felebarát, aki figyel rájuk, aki felelősséget érez irántuk. Péter lelkében megmozdul a felelősségtudat, felismeri és megérti, hogy az evangélium, a Jézus tanítása azért jutott az ő birtokába, hogy átadja azt! Talán újra zeng fülében a tanítás: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város. Gyertyát sem azért gyűjtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fénylik mindazoknak, akik a házban vannak.” (Mt 5,14-15). A tüzes nyelvek lángra lobbantják a lelke mélyén szunnyadó parazsat. Felismeri:

az evangéliumi értékeket tovább kell adni, közkinccsé kell tenni, s ez csak úgy megvalósítható, ha ezek alapján közösséget, közösségeket teremtenek meg, ez a hivatása minden tanítványnak! Ezen felismerések hatására hangzik a Péter prédikálása és abban érződik a közösséget teremtő erő. Péter mindenkihez szólott: pártusokhoz és médekhez, elámitákhöz, rómaiakhoz, krétaiakhoz és arabokhoz, mert mindenki iránt felelősséget érzett. Hisz emberek...!

Pünkösöd ünnepének ez az egyik lényeges mondanivalója: felelősséggel közösséget teremteni, élő, megmaradni képes közösséget! Péter „felemelt szava” nem lett pusztába kiáltott szó. Háromezer lélek keresztelkedett meg és így létrejött az első keresztény gyülekezet.

Pünkösöd ünnepének újszövetségi kötődése ellenére látom a kapcsolatot azzal az ószövetségi történettel, amelyből ma felolvastam. Ez a kapcsolat a következőkben áll:

Keresztény közösséget teremtettek az apostolok - felelősséggel - az első pünkösödkor, és közösséget, népet, nemzetet teremtett Ábrahám, amidőn elvezette házának népét a földre, melyet otthonnak nevezhettek, s tette ezt felelősséggel...

Lelkében élt az elhívás: „... nagy nemzeté tészlek, és megáldalak téged...”. Nem kitüntetésnek vette ezt, hanem feladatnak. Megérezte, hogy egy nemzeti közösséget kell létrehozni, amely közösség maradandó és életképes kell legyen, s ehhez meg kell teremteni az erkölcsi, lelki, szellemi alapot. Összegyűjtötte Ábrahám népét és nyárait és elindult velük Kánaán földjére, és az ő atyafia Lót is vele tartott nyájaival és népével: „És nem bírá meg őket az a föld, hogy együtt lakjanak, mert sok jószáguk vala.” Versengés is támadt az Ábrahám barompásztorai között és a Lót barompásztorai között... (1Móz 13,7). Elváltak egymástól, hogy ne legyen „versengés”, „... ha te balra tartasz, én jobbra megyek; ha te jobbra menédesz, én balra térek.” (1Móz 13,9). A két vezető népe nem fér meg ugyanazon a földön, nincs elég legelő a nyájak számára, nincsen elég barázda az emberek számára, vagy elválnak, vagy elkerülhetetlen az összeütközés, mely mindkét vezér népére nézve veszteséget, pusztulást hozhat. Ábrahám Kánaán földjén -, Lót pedig Sodoma környékén telepszik meg. Ki lesz az erősebb, ki lesz a megmaradó? Ellenség-e a két ember és a két nép? A választ a történet további része adja meg. Sodoma bűnei „megnehezédtek”, „kiáltása megsokasodott”! Az Úr elhatározta, hogy elveszti a várost és a népet. Amikor Ábrahám erről tudomást szerez, alkudozni kezd az Úrral. Az alkuhoz nagy bátorságra és áldozatvállalásra volt szükség, mert az Úrral való találkozás vagy beszélgetés, vagy az Ő pusztát látása a nép hite szerint a halált hozhatta. Ábrahám vállalta a kockázatot azért az emberért, azért a népért, akikről nem tudhatta, hogy holnap nem lesznek-e ellenségei, hisz kevés a legelő, és kevés a barázda s az élet követel! Vállalta, mert felelősséget érzett a másik ember, a másik nép iránt. Felismerte, hogy egy ember, egy nép elveszése veszteség mindenki számára. Ő népet kellett teremtsen, de ő ezt a feladatot nem egy másik nép kárára, rovására akarta megvalósítani, hanem azal együtt. Ő felelősséget érzett nem csak magáért, saját népéért, hanem a mellette élőkért is. Alkuszik: „... elveszted-e az igazat a gonosszal egybe?”

- ha van ötven igaz?

- ha van negyvenöt?
- ha van harminc, ha találatnak húszan..., ha találatnak tízen?
- Nem veszttem! - válaszol mindannyiszor az Úr! És végül szól: „Nem veszttem el a tízért.”

Ábrahám áldozat- és felelősségvállalással népet, nemzetet teremtett, s miközben ezt tette, figyelt másra is, a mellette élőkre. Nem riadt vissza a veszedelemtől, megalázta magát és alkudozott másokért, olyanokért, akikhez látszólag semmi köze nem volt. Mennyivel könnyebb lett volna és veszélytelenebb sorsára hagyni Sodoma népét és Lótót, övével együtt, s talán még a legelő is több lett volna, és több lett volna a föld is és tágasabb. Ő mégis alkudozik, mert az emberben, minden emberben értéket látott. Népét nem a mások elvesztésének passzív szemlélésével akarja és fogja össze, hanem velük együtt.

Felelősség mások, idegenek, ellenségek vagy felebarátok iránt. Ebben látom a hasonlatosságot az ábrahámi és a pütkösi történet között. Mellettem mások is élnek, ők is emberek! Joguk van élni, annyi mint nekem, és úgy mint én! Ha én több vagyok, a többet Istentől kaptam. Ez a több azért az enyém, hogy megoszam másokkal, hogy átadjam másoknak! A táalentumokat nem szabad elásni, azokat kamatoztatni kell! A meggyújtott gyertyát a gyertyatartóba kell tenni, „hogy fényljék mindazoknak, akik a házban vannak.” Ezt tenni kell, tudatosan, felelősséggel és áldozatvállalással. Így lehet életképes, megmaradó közösséget létrehozni és megtartani, legyen az család, gyülekezet, nemzet vagy maga az emberiség. Figyelni a mellettünk élő embert, a felebarátot, az ő életét, gondjait, nélkülözését, félelmeit, veszedelmeit felelősséggel, mert felelünk érte, értük. Akkor, ha családunk tagja, akkor ha gyülekezetünk tagja, akkor ha egyházunk tagja, akkor ha nemzetünk tagja, akkor ha Ember, mert felelősséggel tartozunk iránta Isten előtt. Ezt a felelősséget vállalunk kell! Igaz, néha áldozatok árán, de így is! Példát mutatott Ábrahám a maga alkudozásával és példát mutatnak az apostolok a pütkösi történetben, amidőn többek mint szemlélői az eseményeknek, cselekvő és felelősségteljes résztvevői.

Mellettünk emberek élnek: élettárs, gyermek, szülő, testvér, rokon, szomszéd, Ember! Felelünk értük! Segítenünk kell: imádsággal, cselekedettel, vigasztalással, emberséggel, felelősséggel. Vállalni kell a szerénységet, alázatosságot, a megvetetést, az üldözést, a bántalmazást, az áldozatot az Emberért, mert bárhol állunk is az életben, mindenütt felelősek vagyunk valakiért, valakikért, másokért! Ámen.

MÉRTÉKLETESSÉG

Tit 2,6-7

Napjaink... Napjaink??? Lényeges kérdése az ifjúság. A középkorúak és az idősek csak kevéssé, vagy egyáltalán nem értik meg őket. Másként öltöznek, más zenét hallgatnak, mások az olvasmányaik, más az érdeklődési körük, másként látják az élet értelmét. Lehet, hogy látnak, lehet hogy nem valamilyen célt maguk előtt. A nemzedékek közötti örök különbség ma is megvan, és vé-